

স্নায়ু এক ব্যক্তিগত বিখ্যাত ~~কবি~~ কবিগণের পরিবেশন করে
 ব'হে 'কুম্ভটম' নামে শিল্পী দল এটি পরিচালনা অনুষ্ঠান
 কালে। কিছু আশীষ কেবল অনুষ্ঠানটি উৎসাহিত করে
 নয়; তেও এক প্রকার বিক্ষুব্ধ দৃষ্টি, উত্তম দিনে মে -
 নগর পশ্চিম দিকে, এই উচ্চ মানব কলা আফ্রিকা আশ্রিত
 সমিতির দল 'কুম্ভটম' নামে উৎসাহিত করে কয়েক বছর
 এনে উৎসাহিত করে উৎসাহিত করে কয়েক জন "কোভিড" -
 বর্ধিত বাস্তব কাহিনী উপস্থাপিত করে 'কুম্ভটম' নামে এক
 মনুষ্য ইন্দ্রিয় নৃত্য সংগঠন করে। 'কুম্ভটম' উচ্চ মানব 'কুম্ভটম'
 স' অর্থাৎ ব্যক্তিগত করে ছিল। পিতৃ 'কুম্ভটম' (1665-1743)
 বর্ধিত 'কুম্ভটম' কাহিনী উপস্থাপিত করে, এই শৈলী
 অধিক সমৃদ্ধ করে। কথিত আছে যে উৎসাহিত করে উৎসাহিত
 করে 'কুম্ভটম' ক' আশীষ দল বা সংগঠন আছিল এবং
 গীতি সঙ্গীত পরিবেশন করত। উৎসাহিত কিছু বিশেষত্বের মত
 উৎসাহিত করে নিজা ইন্দ্রিয় দল আশীষ উৎসাহিত করে উৎসাহিত
 করে 'কুম্ভটম' ক' শিল্পী দল দ্বারা করে উৎসাহিত, উৎসাহিত
 করে। উৎসাহিত শিল্পী দল, আশীষ উৎসাহিত, নিজেকে
 দীক্ষিত করে বাস্তব ইন্দ্রিয় এবং সহকারী সংগঠন দল
 গীতের গায়ক ছিল। তদুপরি 'কুম্ভটম' শৈলী, পরিবেশন
 করে বাস্তব কুম্ভটম কাহিনী পরিবেশন করে, উৎসাহিত, উৎসাহিত
 পূর্ব, শিল্পী দল কাহিনী এবং কেবলমাত্র সমগ্র মানব স্নায়ু
 দল, উৎসাহিত, উৎসাহিত সমৃদ্ধ করে উৎসাহিত করে।

P উৎসাহিত উৎসাহিত শিল্পী দল শৈলীর দ্বারা এই নৃত্য পরিবেশন
 ৩৯ শিল্পী দল এবং উৎসাহিত উৎসাহিত উৎসাহিত উৎসাহিত
 উৎসাহিত। উৎসাহিত উৎসাহিত উৎসাহিত উৎসাহিত উৎসাহিত
 উৎসাহিত এবং উৎসাহিত (উৎসাহিত) উৎসাহিত উৎসাহিত।

কিছু ২৯৩০ উৎসাহিত উৎসাহিত 'উৎসাহিত' (উৎসাহিত)
 উৎসাহিত উৎসাহিত (Vallothola Narayan Menon) উৎসাহিত "উৎসাহিত" উৎসাহিত

2. द्वितीय-स्तरीय सामग्र्य वास्तव्यवर्गीय कार्य प्रकल्प अर्थात् अडिगना-
करा 20

3. तृतीय-स्तरीय शिथिली प्रवाहीता प्रकल्प शीतल नगरीय सामग्री
अर्थात् अडिगना-करा ।

वास्तव्यवर्गीय शिथिली कथाकलि - चेना (Changa) मादलम (Madalam)
रुग्ना (Changala) येनाथलम (Elathalam) आदि नगरीय 20 ।

रुग्ना (Changa) → अर्थात् नगरीय आकृति चेना र रुग्ना 'अर्थात्' हे
यत्ना 20 ।

रुग्ना (Changala) → शीतल प्रवाही कर । नगरीय आकृति यत्ना
20 ।

येनाथलम (Elathalam) → शीतल यत्ना 30 ।

कथाकलि नगरीय, शिथिली नगरीय अर्थात् अडिगना-करा,
'रुग्ना' अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा । वास्तव्यवर्गीय नगरीय
अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा ।

कथाकलि हेतु :-

1) कथाकलि नगरीय अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा ।

2) अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा ।

3) अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा । अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा ।

4) अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा । अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा ।

5) अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा । अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा ।

6) अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा । अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा ।

7) अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा अर्थात् अडिगना-करा । अर्थात् अर्थात् अडिगना-करा ।

8)

কবিগণ, যি দ্বাৰা অনুষ্ঠিত নাট্যশালা
অসম আৰম্ভিত। ইয়াৰ উপৰিও সুখৰ আত্মপোষীৰ নিয়ন্ত্ৰণ,
সম্পন্ন কৰা কৰি নৃত্য এক আৱশ্যক পূৰ্ণ কৰিছে।

ঐতিহাসিক তথ্য অনুযায়ী কেৱলোৱে বিখ্যাত ছেৰ বাজা
ৰজা 'মুলশেখৰ' (১০-১৫ শতিকা) দিনৰ পৰা বিংশ শতাব্দীৰ
লৈকে 'চক্ৰিয়' পৰিমাণে এই পৰম্পৰাগত ছাৰ 'চক্ৰিয়' ৰ
চক্ৰিয় কুছু" নামৰ এটি নৃত্য পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰি আহিছে।
এই নৃত্যশৈলীৰ 'মুখ্য' নামেৰে এটি উচ্চতম সঙ্ঘটন। কিন্তু
এই নৃত্য কেৱল মন্দিৰ আৰু গাওঁৰ অৱস্থি 'কুটুম' নামৰ
উৎসৱৰ পুৰণ হৈ পৰিবেশন কৰা হয়।

এইদৰে বৰ্তমানৰ কৰ্মকাৰীৰ নৃত্য শৈলীৰ, কেৱলোৱে
বিভিন্ন নাট্য পৰম্পৰা যেন - কুছু, টেপু, অটো, ভাগৱতী আদি
কাৰ্য্য অৱলম্বন আছে। কিন্তু ২৭ শতিকাত এই কৰ্মকাৰীয়ে
এক এটি উচ্চ পৰম্পৰা নৃত্য-নাট্য পৰম্পৰা ৰূপে প্ৰকাশ
ভাৱে আশ্ৰয় প্ৰকাশ কৰিছিল।

এইক্ষেত্ৰত কেৱলোৱে দুজন ৰজাৰ আৱশ্যক, এটি পুৰণ
পূৰ্ণ। 'জনা মামু' - ২৭ শতিকাত 'মানবদেৱ' নামৰ
'কলিকট' জাম্বিন (ৰজা) এজন কুম্ভ উত্তৰ ৰজা আছিল।
তেওঁ, জাম্বিনৰ পিতৃ হোৱাৰ আৰ্হি 'কুম্ভ' নামৰ
নাট্য ৰচনা কৰিছিল। এই 'কুম্ভ' একেবাৰে আঠ ষাঠি
পৰিবেশন কৰা হৈছিল, আৰু প্ৰত্যেক দিনা প্ৰী কুম্ভ
তীব্ৰত, কাৰ্য্যিক হোৱা হোৱা অংশ পৰিবেশন কৰা
হৈছিল।

উল্লেখযোগ্য যে, কুম্ভ সঙ্ঘটন অনুৰ পৰিমাণে সঙ্ঘটন
ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। কিংবা অনুৰ পৰিমাণে
'কোটাৰকাৰ' (Kottarakara 1575-1650) প্ৰদেশ ৰজা "বীৰ কোৱল
বৰ্মা"ই কলিকট জাম্বিনক ট্ৰাৱনকোৰ (Travancore) নামে

১০ আঙ্গুলীয় আৰু নৃত্যত ব্যৱহৃত হোৱা হোৱাৰ প্ৰতি বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হৈছে -
মুখৰ আঙ্গুলীয় পেশী আৰু কাঁহীৰ কাঁহীৰ নৃত্যৰ বিশেষ গুৰুত্ব
(facial muscles)

১১ হেঁচৰি নৃত্যৰ মুখৰ প্ৰাণটি আনৰ সহায়ত। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে
কাঁহীৰ কাঁহীৰ আঙ্গুলীয় আৰু কাঁহীৰ কাঁহীৰ পৰাই প্ৰাণ। হেঁচৰি, টিলা
নাটম আদি ইয়াৰ অঙ্গুলীয় পেশী।

১২) আৰু নৃত্যৰ কাৰণ হৈছে প্ৰাণ হেঁচৰিৰ কাঁহীৰ কাঁহীৰ পৰাই
হৈছে। "নৃত্যশাস্ত্ৰৰ কাৰণ" হৈছে কাঁহীৰ কাঁহীৰ আঙ্গুলীয় পেশী

অনিপুৰী নৃত্য - অনিপুৰী নৃত্যৰ উৎপত্তি হৈছিল, অৱশ্যে নাট্য শাস্ত্ৰত
হিন্দী কাৰ্য্যকৰণৰ উৎপত্তি আৰু আনহাতে, শ্ৰী শ্ৰী হেঁচৰি
লগত কাঁহীৰ প্ৰধানত পৰম্পৰা - এই দুয়োটা উৎপত্তিৰ সংমিশ্ৰিত
হৈছে।

অৱশ্যে অৱশ্যে বিখ্যাত কবি শ্ৰী মে ২৮ শক্তিধৰ, অৱশ্যে
বাকশি ১৯৫৫-১৯৬৬) অনিপুৰী নৃত্যৰ আৰম্ভণি
কৰিছিল আৰু ইয়াৰ উৎপত্তি হৈছে ব্ৰাহ্মণীনা অৱশ্যে মি
নৃত্যশৈলী কৰ্মৰ কাৰ্য্যকৰণ নৃত্যৰ প্ৰাণ।

অনিপুৰী ব্ৰাহ্মণীনা অৱশ্যে প্ৰধানত উচিত অনিপুৰত গঢ়ি
টো কাৰ্য্যকৰণ পৰম্পৰা হৈছে কবি এক জটিল পদ্ধতিৰ উচিত,
আৰু হৈছে কাঁহীৰ আৰু অৱশ্যে, অৱশ্যে শক্তিধৰী কাৰ্য্যকৰণৰ পৰিষ্কাৰ
নৃত্যশৈলী।

অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে ১৯৫৫-১৯৬৬) অৱশ্যে
আৰু অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে
অনিপুৰত আৰম্ভণি কৰিছিল অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে অৱশ্যে
কৰা হয় আৰু পৰিষ্কাৰ হৈছে কাৰ্য্যকৰণৰ পৰিষ্কাৰ
"ব্ৰাহ্মণীনা" নামে কৰা হয়। ব্ৰাহ্মণীনা "অৱশ্যে" কাৰ্য্যকৰণ
পৰম্পৰাৰ কাৰ্য্যকৰণ এক অৱশ্যে অৱশ্যে, এই নৃত্যৰ প্ৰধানত অৱশ্যে

অসিধুৰী বাসনীলাৰ আন এক বৈশিষ্ট্য হৈছে, বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ সৰু
নীলা, বিভিন্ন বৈশিষ্ট্য, অসিধুৰী, অসিধুৰী বৰ্ণৰ পৰিষ্কাৰ 'নীলা' অৰ্থে
অথবা বাসনীলাৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ চিহ্নৰ অধিকাৰ
আলু বগুৰী অধিকাৰ অসিধুৰী বা অসিধুৰীৰ আঁঠু গৰ্ভে সৰু
কাৰী পৰিষ্কাৰ, অসিধুৰীৰ আঁঠুৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়।

অসিধুৰী বা অসিধুৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়। অসিধুৰী
অসিধুৰী হয়। অসিধুৰী বা অসিধুৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়।
অসিধুৰী হয়। অসিধুৰী বা অসিধুৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়।

১. অসিধুৰীৰ অধিকাৰ কৰা হয়। অসিধুৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়।
অসিধুৰী হয়। অসিধুৰী বা অসিধুৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়।
অসিধুৰী হয়। অসিধুৰী বা অসিধুৰীৰ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়।

অসিধুৰী বাসনীলাৰ 'অসিধুৰী' অৰ্থে 'অসিধুৰী'।
অসিধুৰী অসিধুৰী হয়। অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী

অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী

অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী
অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী অসিধুৰী

অংশ - কক্ষণে দেখিয়ে বলা হয়।

(গ) কুম্বল (KUMIN) → কক্ষণে গাছ আঁক পাঠিয়েকে পাঠ। গুটি দলে
সোমবারে গুল অংশ টি। ইয়াং তলে পাঠিয়ে অংশ

সম্পূর্ণ আছেন বা বলা কাম কাম সোমবারে আকৃতি (কোম্বল)
আইন থাকে। আকৃতি অংশে কপালী কুম্বল মানান হুল যা আছে।
কুম্বল বিশেষত্ব হৈছে - ইয়াং পিত্তরসে বাঁধা জটা ()
কক্ষণে বসি সোমবারে কুম্বল দলে কুম্বল অংশে ইয়াং কাম হয়

(ঘ) পোশ্বান (POSHWAN) →

ইয়াং পাঠান বলা কাপোৰ, মন কোচ দি
কপালী গিটে পাঠি লগোয়া হয় আৰু কুম্বল অংশে আট্টনৈকে
পাঠকে পাঠিয়ে কাম হয়। ইয়াং তলে পাঠি অংশে আছে আৰু গুটিক
কাম কাম থাকে।

(ঙ) খোয়ন (KHOAN) →

ওটুকুটা অংশ অংশে কাপোৰ (জাঠে তলে
অন্য তলে চিলোয়া) আছে কপালী আৰু কপালী কুম্বলে, কাম কাম হয়।
আৰু সোমবারে কাপোৰে পৰা বাস্তৱত কক্ষণে অংশে
হয় হয়।

(চ) খোয়নেক বা কাৰুয়ে (KHAWANGNAP OR KWANGLOI) →

কক্ষণে পাঠা
লৈকে না কৰে কক্ষণী ডাল।
কুম্বল গিটে কক্ষণী →

(ক) চুডা (CHUDA) →

বিচনীৰ দলে আকৃতি কুম্বল পাঠিয়ে ইয়াং অংশ
আৰু ইয়াং সোমবারে কুম্বল আৰু কপালী কুম্বলে কাম কাম
থাকে। এই অংশ কুম্বল লগত কক্ষণে কাম হয়।

মুকুট (MUKUT) → এই মুকুটগুলো লাভল কাঠের টুকুয়াতে ঘরনীয়াধি
তৈয়ার করা হয় এবং আগের আগের মোনালী কাগজে, সু-সজ্জিত
করি তাকি করা হয়। এই মুকুটগুলো নাকুম (Nakhum) ব লগত
নাশল করা হয়।

গ) চিবং (CHAIRONG) → মিকুমান কাগালীক মুলক আকৃতি টুকুয়াতে মুকুট
আকৃতি সজ্জিত করা হয়। (মুলক পাখি-দেবে)

ঘ) নাকুম (NAKHUM) → কলা ফেলটে বা আমমল কাগজে তৈয়ারী
করি। মোনালী বা কাগালী কবি বা মুকুট সু-সজ্জিত করা
হয়।

ঙ) ককনাম (KOKONAM) → কপালক ঠিক-ওগবে পরিধান করা উপাধি
কিটা।

চ) কেলেংলী (KELENGLEI) → বহু আকৃতিতে তৈরি করা আনিত তৈয়ারী
আকৃতি আকৃতি অধিক আনিত। আকৃতি ওগবে, পিতলক
সু-সজ্জিত টুকুয়া গুলি থাকে। এই আনিত বিধি
'ককনাম' ব ঠিক ওগবে পাতা গুলোয়ই করা হয়।

Unit 1 → Origin and Development of Bhaona.

(ii) Folk Elements. →

অন্যতম বলাকর্মী নাট্যানুষ্ঠানব পৰম্পৰা অতি প্ৰাচীন। সোণেশ্বৰ
 মাঠিকাৰ আৱিষ্কৃত প্ৰাচীন সাংস্কৃতিক ভাৱে বৰ্ষা অংকীয়া নাটৰ
 পৰাই- অংকীয়া নাটৰ লিখিত বাম বৈশ্বাসিক ইতিহাস আৱষ্কৃত
 হৈছে। কিন্তু অংকীয়া নাটৰ জন্মৰ আগৰে পৰাই- জনসভাৰ
 আনন্দ আৰু উল্লাসৰ আৰ্থিক হিচাপে নাটৰীয়া কিছুমান অনুষ্ঠানৰ
 প্ৰচলন হৈ আহিছে। অংকীয়া নাটৰ সৃষ্টিকৰ্তা হৈছে এই অনুষ্ঠানসমূহৰ
 উৎপাদন সংস্কৃতি হৈ আছে। এই অনুষ্ঠান সমূহৰ আৰ্গাৰ্হই আংকবদেৱ
 সংস্কৃত নাটৰীয়াৰ জনসভাৰ উৎসাহী ধৰ্মী ভূমি অংকীয়া নাট
 বহুনা বৰিছিল। অন্যতম কেইটা মান বলাকৰ্মী নাট অনুষ্ঠান সমূহ
 পৰা অংকীয়া নাটৰ বচনৰ সংস্কৃত মূলতঃ সন্মত আনবহৈছিল
 আহন কৰিছিল —

① ভুজাপালি → দুসংস্কৃত সমূহ অনুষ্ঠান অনুষ্ঠানসমূহৰ উত্তৰত
 ভুজাপালিৰ উদ্ভাৱন সৰ্বাধিক। বলাকৰ্মী মুগত ভুজাপালি
 অনুষ্ঠানৰ জন্ম হৈছিল সঠিক কোৱা টান। কিন্তু এক-সংস্কৰী মুগ
 আৰ্গাৰ্হ বহুদৰা মাঠিকাৰ সাহিত্যিক ইয়াৰ প্ৰেমৰে অনুষ্ঠানৰ
 প্ৰাচীনতাৰ ইতিহাস দিছে। একোটা ভুজাপালিৰ দলত পাচ-চুমতীক
 মানুহ আৰু। ভুজাভাণ্ডৰ এটা পৌৰাণিক বহুদৰী বিভিন্ন ষাণ্ড
 গায় আৰু পালি সকলে মুঠি-ভাল বজাই, ভাষাৰ ভাল ষাণ্ড
 দৈৰ্ঘ্য গীত দোয়াৰ। গীতৰ লগে লগে, ভুজাই হাতৰ মুদ্রা
 আদৰ্শ-বৰ্ষ আৰু অংগী-ভংগীৰ মাছ। দলত নেতা হিচাপে
 ভুজাই সিকাম বৈশ্বাস পোছাক (দোজ-পাৰ) পিন্ধে। পালি
 সকলে উত্তৰত একে মুগ পালি আৰু। তেওঁলোক 'ডাইমা
 পালি' হিচাপে জনা যায়। সৰ্ব্বাধিক সকলে হৈছে গীত-মা
 পাচ দোয়াৰ উৎসাহিত, ডাইমা পালিয়ে অধিক দায়িত্ব
 পালন কৰে।

ভুলীয়া ভাষাৰ অনুবাদ 'মুলীয়া ভাষা' তেওঁ আছিল আনহাতে
হোৱাৰ বাবে 'মুলীয়া' হৈছিল নাচি নাচি যেনে বজাৰ। 'মূল
চৰিত্ৰমুখৰ' উল্লেখিত মুলীয়া ভাষাত দলখিৰ মানোবৰুৱাৰ কাহিনী
বহুত চৰিত্ৰৰ সংযোগ দিয়া হয়।

১. পুতলা নাচ → অক্ষয় তথা ভাৰতৰ আন কেইবাখনো ৰাজ্যৰ
প্ৰাচীন লোক-কলাসমূহৰ চিত্ৰিত পুতলা নাচ অলপ
সংগঠিত বনপৰি আৰু উদ্ভাসপৰিত পুতলা নাচৰ উল্লেখ আছে।
পাঠকে সন্মতৰূপে আগবঢ়াবা এই নৃত্য চলি অহা হুলি বঁহিৰ পৰি
অক্ষয়ত পুতলা নাচৰ পৰম্পৰা কেতিয়াৰ পৰা আৰম্ভ হ'ল দাঠিকৈ
মামা-মদিত মুক্তি প্ৰকাশ-দ্বাদশ শতিকাৰ চিত্ৰিত কৰি
'কালিকাপুৰাণ'ত ইয়াৰ উল্লেখ অনুষ্ঠানটোৰ প্ৰাচীনতাৰ আধাৰ হি
পুতলা নাচৰ প্ৰকাৰ-লত চৰি-পাৰ্জনকৈ স্মৃতি থাকে। অনুষ্ঠান
টোৰ আঁঠুৰৈকে গুৰুপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰা লোকজনক স্মৃতি
হোৱা হয়। কুহিলাৰ নিৰ্মাণ কৰা পুতলাসমূহৰ জৰিয়তে বাসুদেৱ
পৰা সংগ্ৰহীত প্ৰকাৰী কাহিনী পৰিবেশন কৰাৰ দাঙি প্ৰেৰণকে,
তেওঁ গণ্য ন্যস্ত হয়। এমত পদাৰি আৰু শাকি স্মিহি কলা
নৃত্যৰ সন্মতৰূপে পুতলাসমূহৰ বিভিন্ন ভংগী স্মৃতি কৰাৰ উল্লেখ
প্ৰমাণিত অনুষ্ঠান তেওঁ হোঁপা বজাই পুতলাসমূহৰ স্মৃত সংলাপ
দিয়ে। স্মৃতিৰ প্ৰেৰণ সন্মতজনক বাসুদেৱ হোৱা হয়।
তেওঁ হাতত হোঁপাৰ লৈ শুকাৰ দৰে নাচি নাচি আৰু হাতৰ মুদ্ৰা
প্ৰদৰ্শন কৰি গীত-পদ গায়। তেওঁ লগৰীয়া পানিসকলে তেওঁক
অনুদৰ্শন কৰে। দৰাচলতে, কাহিনীৰ যোঁত বঁহে বাসুদেৱ আৰু
বাসুদেৱ গীত-পদৰ অৰ্থ অনুষ্ঠান স্মৃতিৰ, পুতলাবোৰক নচুৰা
পুতলাই বিভিন্ন ভংগী জৰিয়তে দাঙি বঁহা কাহিনীটো বাসুদেৱ
আগে গীত স্মৃত স্মৃতি প্ৰকাশ কৰে। কোনো কোনো সন্মত
তেওঁ পুতলাৰ সৈতে বৈমলীয়া স্মৃত কথা পতাৰ দুলেৰে কাহিনী
জটিল অংশসমূহ বাসুদেৱ।

আছে। দৃশ্যচলিত চিত্রগুলি আৰু দেওৰ্ভবনী নৃত্য মনসা প্ৰায় এক বিশেষত্ব।

বায়ান পোৰা শুভাশালিৰ কোনো কোনো দলক 'দুৰ্গাৰী' বুলি কোৱা হয়। দুৰ্গাৰীৰ স্থিতি গীতি বায়ানৰ লগত আবৃত্তি কৰি যাবেই তন্তলোকক সেই নাম দিয়া হৈছে। অন্তৰ্দ্বন্দ্বক আঁতৰাই সেই শ্ৰেণীৰ শুভাশালিৰ বৈশিষ্ট্য। সেই কাৰণে কোনো কোনো অঞ্চলত তন্তলোক 'আইৰা' বুলি মাথোৰে জনাজাত। শুভাশালিৰ দুই-একোটি দলত মাত্ৰ মহিলা শিল্পীয়ে থাকে। তন্তলোকক 'আইৰা' বুলি জনা যায়।

b) তুলীয়া শুভাশালি =>

বিয়া-বাৰু আৰু আন কিছুমান বাজনাৰ উদ্দেশ্যত তুলীয়া দলে তেল বজাই আৰু বিভিন্ন ক্ৰিয়া কৌশল প্ৰদৰ্শন কৰি নাটকীয় বৰ্ণনা অনুষ্ঠান পৰিবেশন কৰে। একোটা তুলীয়া দলত কেতিয়াবা দুই-তিনি কুৰি জনৰো অধিক লোক থাকে। তুলীয়া দলকলৰ উদ্দেশ্যত দলটোত একোজনকৈ অলপে অধিক তাল বজোৱা মানুহ থাকে। অনুষ্ঠানটোৰ দুটা ভাগ — প্ৰথম ভাগত তুলীয়া দলকল তেল বজায় আৰু তেল অক্ষত তালৰ চেৰু চেৰু নটি গাঁত পাত্ৰ দ্বিতীয় ভাগত তন্তলোকে কোনো পৌৰাণিক কাহিনীৰ আলাপ লৈ একোটা নাটকীয় দৃশ্য পৰিবেশন কৰে। তেল বজাব দৃশ্যৰ বাবে তুলীয়া দলকলৰ নিৰ্মিত নাটক অথবা কোনো পূৰ্ব-পৰিকল্পনাৰ প্ৰয়োজন নহয়। তৎকালে উদ্ভাৱন কৰা স্তম্ভাশা, স্তম্ভা আৰু অংগ-অংগীৰ স্তম্ভাৰে তন্তলোকে পৰিবেশিত আকৰ্ষণীয় কৰি উলিয়াব পাৰে। অতিমুৰ স্তম্ভত স্তম্ভাৰ ব্যৱহাৰ তুলীয়া-ভাৱনাৰ এটি বিশেষত্ব। গোৱালপাৰা জিলাত তুলীয়া অনুষ্ঠানটোক 'জমুতুলীয়াৰ গাঁত' নামেৰে জনা যায়। পাৰ্থক্য এইমিলিত, জমুতুলীয়াৰ গাঁত তুলীয়া দলকলৰ দুটা দল থাকে — এটা দলে মাত্ৰ তেল বজায় আৰু আনটো দলে তেল লৈ নৃত্য গাঁত পৰিবেশন কৰে।

নামে নামে উজাৰ লগত হোৱা কামোক্ষমতৰ লক্ষণে ~~কামোক্ষ~~
 তুলেৰে তেওঁ বগৰিণীৰে পোণ বাম্বা কৰে তেওঁ দৰ্শকৰ কঠিৰ
 এটি লক্ষ্য বাম্বি বৈশেলীয়া কণাৰ অত্যাৱনা কৰে। উজা তোক
 ডাইন পালিৰ এই কামোক্ষমতৰ লগত উজাই বটোৰ মৈত
 কামোক্ষি বহু বাৰি প্ৰদৰ্শন কৰা অৰ্ণা-তৎপীৰা অনুষ্ঠানটোক
 নাটকীয়ত দান বগিছে। কিন্তু পূৰ্ণাঙ্গ নাটকৰ দৰে উজাপালি
 বগৰিণীৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য কৰা অক্ষয় প্ৰমাণন নহয়। দৰ্শকৰ
 উজাৰ মালী বাইতৰে অনুষ্ঠানৰ পৰিবেশন কৰা হয়।

উজাপালি অনুষ্ঠানক প্ৰধানকৈ দুটা শাখাত উজাব পাৰি।
 এটা শাখা বৈষ্ণৱ পৰম্পৰাৰ মৈত অৰু আনটো মনসা ধৰ্ম
 মৈত জড়িত।

১. অম্বা শাখা অৰু কাম অম্বা বাম্বামন গোৱা উজাপালি
২. দ্বিতীয় শাখাত স্কুকাৰাম্বনী বা স্কুকাম্বনী উজাপালি।

কাম-গোৱা অম্বা কথিত ভাষাত বৰিৰ দৰে "বিম্বা অৰু"
 উজাপালিৰে ইহাৰত অৰু বাম্বামনৰ পদ গাম্ব অৰু স্কুকাম্বনী
 গোৱা অম্বা কথিত ভাষাত বৰিৰ দৰে 'স্কুকাম্বনী' উজাপালিৰে
 স্কুকৰি নাৰাম্বনদেব বিৰতি পদ পুৰানক পদ আৰুতি কৰে।
 পদপুৰানক পদ গাম্ব বায়েৰে গোৱালপাৰা জিলাত উজাপালি
 অনুষ্ঠানক পদপুৰানক গান' বুলি কোৱা হয়। মৃত্যু পীত অৰু
 বগৰিৰ ক্ষেত্ৰত কাম গোৱা অৰু 'স্কুকাম্বনী' গোৱা উজাপালি
 স্কুকীয়া স্কুকীয়া বিশেষত্ব আছে। আনকি উজাপালিত ব্যৱহৃত
 প্ৰকমাৰ বাম্বাম্বনৰ সূচি ভাল কৰাৰ পদাৰ্থিত হুয়োটা
 কামাৰ একে নহয়। কাৰ্য্যিক পৰম্পৰাৰ সূৰ-কাৰ্য্যিকত
 কামৰ উজা অধিক পুৰ্ণ। কাম-পোচুক অৰু অম্বাৰ
 পাৰিতো কামৰ উজাৰ বেচ অক্ষয়বৰ্ণন বৈশিষ্ট্য আছে।

স্কুকাম্বনী উজাক কেতিয়াবা মাৰি গোৱা উজা বুলিও কোৱা
 হয়। বগৰিণীৰ মনসাধুজাৰ মৈত প্ৰেৰ উজাপালিৰ বিশেষ সূচক